בטאון אגודת
חובבי הרדיו
בישראל

העורך
יאיר בורלא 4X4BO
ת"ד 4099 תל אביב

הגל

מס. 39 — ספטמבר 1963

דבר העורך

אין ספק שחובבי רדיו הם "טיפוסים" מיוחדים (פעם ניסיתי אפילו לחפש הסבר ורקע פסיכולוגי לענין זה של חובבות והגעתי לראשיתה של מסקנה שנטלה ממני את החשק להמשיך ולפשפש בדבר) אולם אף־על־פי שכלפי חוץ הם נראים כלם "משוגעים לדבר אחד" הרי בינם לבין עצמם שונה השקפתם על התחביב שלהם ושונה חוג התעניינותם בתוך תחומיו.

יש חובבים שכל מעייניהם נתונים להשגת מספר מקסימלי של מדינות — אלה הם "ציידי הדי־אקס".

יש כאלה שעיקר העניין שלהם בחובבות הוא הבנייה והנסיונות. מתכננים מכשיר, מתלבטים בבנייתו, משפרים ומשכללים אותו ולאחר שמצליחים להפעילו לשביעות רצונם — פג העניין בו והם מפרקים אותו על מנת לבנות משהו חדש.

יש חובבים שכל עניינם בתחביב מסתכם ב"תפיסת" איזו תחנה ובילוי כל הערב בשיחה ארוכה עם בן־שיחה רחוק או קרוב, מוכר או זר. בצורה זו "הורגים" ערבים משעממים ביחוד חובבים אמריקנים או אירופאים, התקועים לרגל תפקידם באחת ממדינות אפריקה או אסיה המתפתחות.

ויש עוד סוג של חובבים, שהוא מזיגה של כל אלה שהוזכרו לעיל. הם אוהבים לבנות מכשירים במו ידיהם, מצטרפים לפעמים ברצון ל"צייד" של ארצות נדירות ואוהבים לגלגל שיחה באוויר עם זרים או מכרים.

המשותף לכל אלה גם יחד הוא שהם עושים מה שהם עושים — להנאתם. וכאן אני מגיע לבעיה שרצוני לעורר הפעם. האם די בכך שהדבר גורם להם הנאה? האם זהו יעודו של תחביב חובבות הרדיו?

יש תחביבים שאין להם כל ערך חברתי, לאומי או מדיני, כגון: איסוף או גילוף מקטרות; בנית מערכות של רכבות־צעצוע או בנית מודלים מגפרורים. אלה תחביבים שכל תכליתם היא הנאת העוסק בהם והפגת מתח חיי היום־יום בעולמנו זה המסובך.

לעומת זאת יש אשר אנשים משתייכים לאגודה אחת למטרה אלטרואיסטית מאד, שהתענוג האישי של עצם ההשתייכות אליה חסר משקל כמעט (כגון: הבונים החופשים, בני ברית וכו') או לצורך תועלתי למחצה (כגון חובבי הטבע, חובבי ארכיאולוגיה וכיו"ב).

שאלתי היא, איזה מין תחביב הוא התחביב שלנו? ואם תרצו לומר שהוא תחביב אלטרואיסטי למחצה או לשליש או לרביע, אשאל שאלה שניה: האם אנו מקיימים אותו בארץ כפי שצריך לקיימו?

אין ספק כי לכל אחד מכם יש השקפה משלו בענין זה ואתם מוזמנים בזה לנצל את הגל כבמת ויכוח בשאלה חשובה זו, שהעדר תשובה ברורה עליה הוא אחד הגורמים למשבר שפקד את האגודה בשנים האחרונות.

במלים אחרות — אתם מוזמנים לשלוח לנו את דבריכם לויכוח מעל דפי הגל בנושא "מה תכליתה של חובבות הרדיו?" או "מה יעודו של חובב הרדיו?"

מצפה לדבריכם,
יאיר 4X4BO

מגל אל גל

באגודה

ועד האגודה, מיום שנבחר, ראה בהורמת דם חדש לשורות האגודה אחד התפקידים העיקריים והחשובים ביותר העומדים לפניו. הנוער הוא עתיד האגודה, כשם שהוא עתיד המדינה וצבאה. לכן פתחנו במסע תעמולה לגיוס נערים לשורותינו, באמצעותו ובעזרתו של העתון הזה. לשמחתנו יכולים אנו להתברך בהצלחה גדולה מאד. קבלנו מאות בקשות מבני נוער להצטרף לאגודה. כמובן, גרם הדבר לעבודת „ניירת" גדולה, אך מתגברים וכל המבקשים ייענו בזמן הקרוב.

* * *

שלושה עניינים העסיקו את הוועד „העסקה מלאה" בחודש החולף: ארגון יום השדה הארצי, ארגון חודש החובבות וארגון מועדון תל-אביב. מועדות תל-אביב כבר פתוח לדורשיו, יום השדה יהיה נחלת העבר כשתקבל עיתון זה. לפנינו עומד חודש החובבות שייערך בתאריכים 15 ספט. — 15 אוק. במסגרת חודש זה תיערך פעולת גיוס חברים חדשים לאגודה; פעולת הסברה בעיתונות ובציבור על מהות חובבות הרדיו ופעולות האגודה ויערך יום עיון לחברים ולאורחים שיכלול, כמתוכנן, הרצאות פגישת רעים והצגת סרטים. חוברת „**חובב הרדיו**" של אוקטובר תוקדש כולה לחודש חובבות הרדיו.

* * *

במשרד הקש"ל מתלבטת דרורה, כרגיל, בבעיות של מעטפות, בולים, כתובות וכו'. היא מבקשת להודיע לכל מקבלי כרטיסי קש"ל כי מי שרוצה שכרטיסיו יישלחו אליו הביתה ישלח לה גלויה שתכיל את כתובתו המעודכנת האחרונה. הרבה מעטפות ששלחה דרורה אליכם חזרו בצירוף כתובת „לא ידוע".

* * *

חיוכים על הגל

שני חובבים נפגשים לשיחה על רגל אחת ברחוב.

— שלום יורם.

— QRZ?

— זה אני, עוזי.

— שלום עוזי. לא הכרתי אותך בחושך.

— שמעתי שקבעת סקד אתמול עם רותי ללכת לטייל.

— כן, אבל הייתי מוכרח לעשות QRT מהר מפני שהיא באה עם שושנה.

— איזו שושנה?

— זו השמנה אני שונא אותה. בחורה צעירה ושמנה כל כך. תוספת KC30 לפחות.

— אני יצאתי אתמול עם נורית.

— איך היה?

— חלש. לא היו קונדישנס.

— מה יש? היא עוד פעם מתחילה לעשות פריקוונסי שיפטינג לאחרים?

— לא. היא דוקא סטאבילית מאה אחוז. אבל פשוט לא היו קונדישנס.

— כנראה שאין לך מספיק HT.

— יש לי מספיק HT ולה יש מספיק פילמנט אבל היה QRM כל הזמן. התישבנו על ספסל צדדי מחוץ לבנד והתחלנו QSO ופתאום באים כמה חברה עם ספלטר ומתישבים לנו על הסיידבנדס ומפריעים. עשינו QSY לספסל אחר, איזה חצי אורך גל משם, אבל היינו כבר out of tune והחלטנו ללכת הביתה. שמע, הייתי מרוגז תשע פלוס 40 די בי.

— אין דבר, אל תצטער, שמע בקולי. לך הביתה פתח את התחנה ועשה קצת DX.

— הצרה היא שהקונדישנס על הבנד לא יותר טובים.

— אני מוכרח לרוץ. שלום, ו-73.

— שלום. QSP 88 לרותי.

— שלום. די-די-די-דה-די-דה.

(רשימה זו הועתקה מחוברת הגל שיצאה בנובמבר 1951 — כלומר בתקופה שרבים מכם היו בשלב מסוים בין העריסה לבין כיתה ח' של בית הספר היסודי. אכן, הזמנים אינם משתנים).

בעולם ה-DX

מה שהיה ומה שיהיה באוויר

נמסר ע"י מלכיאל ובמן 4X4JU

תנאי התקשורת

בשבועות האחרונים מורגשת על הגל ההתקרבות למינימום במחזור כתמי-השמש. בשעות הלילה כבר יורדים התנאים ובבוקר הגל איננו פתוח כפי שהיה. 15 מטר איננו טוב ברוב שעות היום ורק לפעמים ולמשך זמן קצר (לפנה"צ ואחה"צ) הוא נפתח לאירופה, לאפריקה ולדרום אמריקה. מורגשת השתפרות בתנאים על 40 ו-80 מטר, שיגיעו לשיאם בחודשים הקרובים. כפי שכבר הערנו בעבר, 20 מטר הוא עדיין הגל הטוב ביותר ל-DX.

בשעות הבוקר נפתח הגל בסביבות השעה 0600 זמן מקומי. נכנסות לפעמים תחנות חזקות מקליפורניה והאוקינוס השקט, אולם בעוצמה חלשה או חלשה מאוד. הגל מגיע לשיא יעילותו בשעות הצהריים ואחה"צ, כשהוא נפתח לאוקינוס השקט ולמזרח הרחוק באותות חזקים. בלילה, נשמעות תחנות מיבשת אמריקה.

משלחות

בחודש האחרון פעלו מספר משלחות, שהמעניינות שבהן היו VK9DR מאיי קריטמס, AC5A מבוטן, VR4CU מאיי סלומון, CR5AA, מגיניאה הפרטוגזית, F9RY/FC ו- F9UC/FC מקורסיקה.

כמו-כן נשמעו התחנות הבאות על הגל (הזמנית לפי השעון המקומי).

KG6AIG, AAY; 1530 (SSB); XW8AL 1700; DUIAA 1730, VS1LP 1500, VK9DR 1500; F9RY/FC 1500; OX3IV 0700; 4S7IW 1500, UA1CC/UJ8 1500; JT1CA 1600; KX6AE 1600; KR6AH, BY, GM, FQ 1800; ET3MEH; OH; 1700; ZD78W 1700; KG6IJ 1700; VS6AE 1700; HL9KR 1800; PY2AK; ON; 2300; WA2YUU/TA/AS 2300; KR6AH; AC5A 1600; YV5BPJ, AST 2200; VE8RG, ML 0700; YS1RRD 2300; FG7XT 2200; KY6BX 1500; F9UC/FC 1600; ZD6OL 1700; 9N2FC 1600; FB8XX 1500; VK9MV 1800.

תחזית לעתיד הקרוב

ועתה מה אנו עלולים לשמוע החודש: ובכן GUS מתכונן בימים אלו לפעול מסיקים AC3 וטיבט AC4. משם הוא יורד לאיי אנדמן ולכדיב. EA7DI מתכנן משלחת לריו-דה אורו. המועד עדיין לא ידוע. התחנה הרוסית הפועלת ממונגוליה כ- JT1CA תמשיך לפעול בפצ"י ובא"מ עוד זמן מה. VS1LP שהתכונן להפעיל תחנה מאינדונזיה נתקל בקשיים רבים המונעים אותו מלפעול כ- PK; VQ4JQ מפעיל מאיי וויליס אולם עדיין לא נשמע באזור. ZD7BW פועל בפצ"י כמעט יום יום. JA1BRK הפעיל משלחת מהאי טורישימה באות JA1BRK/JB8 פועל בפצ"י ו-א"מ.

כל המעונין בכרטיסים של F8US יפנה ל- 4X4JU, ימסור את פרטי הקשר ויקבל כרטיסים תוך זמן קצר ביותר.

הכונו ליום העיון של חברי האגודה מכל הארץ.
יום העיון ייערך בשעות אחה"צ בתל-אביב, כנראה בחול המועד סוכות. על המועד והמקום נודיע בהודעה מיוחדת.
יום העיון יוקדש לפגישות היכרות, להרצאות וכיו"ב.

3

אותות קשר, סימני Q וסימני קיצור

מאת: י. ביבר 4X4OR

אפשר ומאז קראת את הפרק הראשון בנושא „כיצד להיות מורשה להפעיל משדר חובבים", נסית כוחך בהאזנה לחובבים. האם הבינות את תכן שידורם? שפת החובבים בנויה מסימנים וקיצורים שנועדו להגביר את מהירות השידור ולחסוך בזמן. פסי החובבים הם צרים למדי, מספר החובבים בעולם הוא רב, ובתדר אחד פועלים חובבים רבים. אם היו משיחים בשפה מלאה אף בסימני מורס, היה הדבר גוזל, במובן, זמן רב! הוסכם איפוא, להשתמש בסימני קיצור עבור המילים והמשפטים השימושיים ביותר בשידור במורס.

להלן סימני הקיצור אשר יש לדעת כחובב גימל:

K — עבור, מוכן לקלוט (הזמנה לשדר)
DE — מאת
CQ — קריאה לכל התחנות
$\overline{KA}$ — התחלת שידור
$\overline{VA}$ — סוף קשר
$\overline{AR}$ — סוף שידור
BT — סימן הפרדה — התחלת שידור.

לתשומת לבך, הקו מעל לשתי אותיות מסמן כי שתי האותיות משודרות כאות ארוכה אחת ולא כשתי אותיות נפרדות, למשל:

BT נשמע: דהה-די-די-די-דהה

הוסכם גם על שימוש בקיצורים נוספים, השכיחים ביותר בתקשורת בין החובבים:

סימני „קיו"

QSA — עוצמת אותותיך היא:
QSA? — מה עוצמת אותותי?
QRK — צלילות אותותיך היא:
QRK? — מה צלילות אותותי?
QTC — מברק/ים עבורך
QRU — אין לי מה להודיעך
QRU? — היש לך מה להודיעני?
QRM — יש לי הפרעות מתחנות אחרות
QRM? — האם תחנות אחרות מפריעות לך?
QRN — יש הפרעות סטטיות
QRN? — האם הקליטה מופרעת בהפרעות סטטיות?
QTH — המקום הגיאוגרפי של תחנתי הוא:
QTH? — מה הוא המקום הגיאוגרפי של תחנתך?

את QRM ו- QRN מודיעים בתוספת ספרות מ-1-3 כשההפרעה היא גדולה מאד מודיעים QRM-3 והנמוכה ביותר או קלה QRM-1

תרומה אחרת להעלאת מהירות השידור וקיצור האינפורמציה שחובב מעביר לחובב-חברו, היא קיצור אות הזהות של התחנה. איש אינו מופיע בשמו הפרטי, כי אם בסימן שהוענק לו ע"י שלטונות הדואר בארצו. למשל, במקום להכריז ששמי הוא ישראל ביבר הנמצא במדינת ישראל, וכתובתי היא... הוקצב לי אות קשר שהוא 4X4OR, המכיל ידיעות מרובות: 4x4 זהו כידוע, סימן הזהות של ישראל; OR האותיות שהוקצבו על ידי הדואר כזיהוי התחנה. סימנים אלה של חובבים מכל רחבי תבל ניתן למצוא ב- Call Book, ולידם שם המפעיל וכתובתו. זה „ספר הכתובות" של החובבים בעולם. הוא מצוי אצל חובבים רבים, כדי להקל עליהם במשלוח כרטיסי אישור-קשר, למשל.

לחובבים בישראל אסור להתקשר עם חובבים בשבעת ארצות ערב, המכריזות שהן במצב מלחמה עם ישראל. להלן סימני אותן המדינות: YIA-YIZ, HNA-HNZ — עירק; HZA-HZZ — ערב הסעודית; JYA-JYZ — ירדן; SSA-SUZ — מצרים; YKA-YKZ — סוריה; 4WA-4WZ — תימן; ODA-ODZ — לבנון.

התקשורת עם תחנות שאינן של חובבים, אסורה בתכלית. כדי לזהות תחנות שאינן מופעלות כתחנות חובבים, כדאי לזכור שאות קשר בעל שלש אותיות שייך לתחנת חוץ. אות בעל ארבע אותיות — לאניה ואות בן חמש אותיות הוא של משדר במטוס.